

РАДЕНКО КЕЛА “ПЕСМЕ РАНЕ”

(рецензија)

У време када смо, захваљујући часописима и књижевним манифестацијама, на, неупоредиво лакши начин, упознавали нове песнике и њихово песништво, и наше мишљење о њиховим првим књигама било је, на неки начин, већ формирано.

Време у којем живимо условило је овај начин комуникације – када прочитамо прву књигу новог песника тада упознајемо и њега и његову поезију.

Када ми је *Раденко Кела*, песник из Пискавице код Бањалуче, дао свој први рукопис, који је насловио једном сјајном песничком бравуром “*Песме ране*”, нисам појма имао о Раденку и његовој поезији.

Прва мисао која ме, по читању, походила била је дословно ова: изненађујуће зрелу и искрену прву књигу написао је *Раденко Кела*. Његове љубавне песме не вајају. Његова религиозна поезија не фразира. Његови стихови из рата не забушавају.

Модеран по потреби, класичан у суштини.

Књигу је Кела поделио у три дела, тематске целине.

У првом делу су љубавне, то јест ране песме *Рагенка Келе*.

У другом, где су му песме – ране, песник пева о богу и себи у односу на бога и себе.

Трећи део чине песме из рата.

Оно што Келу издваја из гомиле нових песника није само оригиналан начин певања него и утисак да готово нема стиха којег песник није проживео и духовно и животно.

То је оно што обећава у, иначе, књижевној изгубљености генерација дошлих и долазећих песника.

Непосредност Келиног певања није банална.

У, дакле, веома осетљивим песничким темама, као што је љубав, Кела се не губи.

Пева, пати, плаче, али није патетичан, није вулгаран, није досадан.

Сигуран је у оно што говори, а сигуран је јер зна о чему говори.

Ретко личан рукопис са толико достојанства.

У раним, значи, љубавним песмама уз главну личност – њу: “*где ли је шћа ради она*” (*Лисје*)” издваја се мотив сутона и ево, можда, најупечатљивије и најснажније песничке слике у целом циклусу “*Сушоном / У сенци брезе / Сћојим / И гледам брдо! Иза ког је швоја кућа...*” (из песме “*Сушоном*”).

Сваки онај који је волео зна о чему пева Кела. Ако не зна, није ни волио.

Фасцинира једноставност и смисао ових Раденкових љубавних, сутонских стихова.

„Њена коса њевуши на вејџру суџонском“ (из песме „Сан о сну“).

Ту је и песма, красног наслова, „Суџонки“ из које бих издвоио стих „Ноћ шайаџи у врисак њреџвара“.

Наравно, и љубавни очај „Моје речи нема ко да слуша“ Кела доживљава људски.

Ко од нас не зна како изгледа дан после љубавне ноћи са вољеном? Пазите како Кела почиње песму „Она“ – „Она дође / Бане ноћу...“ И дође и бане. Управо тако долазе бића која волимо. И долазе и бану.

Исту песму песник ће подебљати и овим речима „дан ме / Мојим очима / Подруђљиво / Гледа“.

Приметно је да песника Келу љубавни осећаји не збуњују.

О другом, средишњем циклусу Келине прве књиге „Песме, ране“, о, дакле, песмама, ранама, песмама о богу „Све срећнији оџкривам / Невидљивоџ Њеџа у мени / Невидљивоџ себе у Њему“ довољно је рећи да се Кела, у песничком смислу, опоштенио.

Није га разнела омиљена химничност. Остао је доследан и одан ономе о чему пева. Остао је песник.

„И би / Све у свему / Све у њему / Он у свему“.

Закључни циклус ове књиге „Песме“, можда ће најдиректније описати песма, дистих, без наслова, којом Кела поентира певање о рату, а која гласи.

“Као да све беше залуд, забадава.

После свега њобедила је њправа.“

На крају, не преостаје ми ништа друго него да вам кажем; ако будете у прилици обавезно прочитајте прву књигу *Рагенка Келе*.

Добра прва књига.

Чврст први песнички корак.

Боро Капетановић